

**การศึกษาศาสนาในการอ่านจับใจความสำคัญวิชาภาษาไทย โดยใช้แบบฝึกทักษะ
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
วิทยาเขตกำแพงแสน ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา**

**A Study on the Effects of Using Thai Reading Comprehension Exercise for
MathayomSuksa 4 Students of Kasetsart University Laboratory School
Kamphaeng Sean Campus Educational Research and Development Center**

ภูมิพัฒน์ ธนัญญาอิตสมเดช*
Bhumipat Dhanajyaisadej
อธิเกียรติ ทองเพิ่ม**
Athikiat Thongperm

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สร้างและหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) ศึกษาความสามารถด้านการอ่านจับใจความก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยแบบฝึกทักษะ 3) ศึกษาระดับความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/2 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 37 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญวิชาภาษาไทย แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ และแบบสอบถามระดับความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และใช้สถิติทดสอบ t-test แบบ dependent

ผลการวิจัยพบว่า 1. แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีประสิทธิภาพ 82.19/88.38 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ที่ตั้งไว้ 2. ความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 3. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีระดับความพึงพอใจต่อแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ อยู่ในระดับพอใจมากที่สุด ($\bar{X} = 4.69$, S.D. = 0.73)

คำสำคัญ: แบบฝึกทักษะ/ การอ่านจับใจความสำคัญ

* นิติศปริญญาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเรียนรู้ คณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

** อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก รองศาสตราจารย์ ภาควิชาครุศึกษา คณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Abstract

The objectives of this research were 1) to develop a reading drill for the main idea and to determine its efficiency according to the criterion of 80/80, 2) to find out academic achievements in reading drill for the main idea before and after learning with the reading drill and 3) to determine satisfaction levels towards the reading drill among the Matthayomsuksa 4 students. The study sample consisted of 37 students in Matthayomsuksa 4/2 class who were drawn by purposive sampling were studying in the 1st semester, academic year 2014 in Kasetsart University Laboratory School Kamphaeng Saen Campus Educational Research and Development Center. Instruments which were used in this study included the reading drill for the main idea, an achievement test of the reading drill and a questionnaire to determine satisfaction levels towards the reading drill. The obtained data were analyzed in terms of arithmetic mean ($\bar{X}$), standard deviation (S.D.) and then tested by t-dependent.

The results revealed as follows: 1. The reading drill for the main idea for the Matthayomsuksa 4 students had the efficiency of 82.19/88.38 higher than the of 80/80. 2. The academic achievements in reading drill for the main idea among the MatthayomSuksa 4 students after learning with the reading drill were higher than those after at the statistical level .05. 3. The Matthayomsuksa 4 students were averagely most satisfied with the reading drill ($\bar{X} = 4.69$, S.D. = 0.73)

Keyword: Reading Drill.

บทนำ

ทักษะการอ่าน ถือว่าเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่งในปัจจุบัน เพราะเป็นเครื่องมือสำคัญในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วยตัวเอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคข้อมูลข่าวสารที่ไร้ขีดจำกัดดังที่ สุจิตรา จรจิตร (2547: 52) ได้กล่าวว่าเครื่องมือสำคัญที่จะช่วยผู้เรียนให้มีความสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ นั่นคือทักษะหรือความสามารถในการอ่าน รู้จักเลือกที่จะอ่าน รู้จักจับประเด็น รู้จักคิดวิเคราะห์ แยกแยะ ตลอดจนสังเคราะห์เรื่องที่อ่านได้ สิ่งเหล่านี้จะช่วยทำให้ผู้เรียนจัดการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับกานต์มณี ศักดิ์เจริญ (2546: 83) ได้กล่าวว่า การอ่านเป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่งในการดำรงชีวิต เพราะการอ่านจะมีส่วนช่วยสร้างความสำเร็จในการดำเนินชีวิต ผู้ใดมีความสามารถในการอ่านหนังสือเป็นพิเศษ มักจะมีโอกาสเจริญก้าวหน้าในอาชีพและในชีวิตมากกว่าคนที่อ่านหนังสือได้น้อยและอ่านช้า จินตนา ไบกาซูยี (2543: 23) ได้สรุปบทบรรยายของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านไว้ว่า การอ่านหนังสือทำให้ได้เนื้อหาสาระความรู้มากกว่าการศึกษาหาความรู้ด้วยวิธีอื่นๆ ผู้อ่านสามารถอ่านหนังสือได้โดยไม่มีการจำกัดเวลาและสถานที่ ผู้อ่านสามารถฝึกการคิดและสร้างจินตนาการได้เองในขณะที่อ่าน ผู้อ่านเป็นผู้กำหนดการอ่านได้ด้วยตนเอง จะอ่านคร่าวๆ อ่านละเอียดสามารถเลือกอ่านเองได้ และหนังสือมีหลากหลายรูปแบบทำให้สมองของผู้อ่านเปิดกว้าง สร้างแนวคิดและทัศนคติได้มากกว่า ดังนั้นการอ่านจึงถือเป็นทักษะที่จำเป็นจะต้องมีการฝึกฝนอยู่เสมอ ผู้ที่มีทักษะในการอ่านย่อมสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในการพูดและการเขียนได้เป็นอย่างดี (แสงระวี ณรงค์ชวณะ, 2542: 3) ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวที่ว่า การอ่านที่มีประสิทธิภาพผู้อ่านจะต้องอ่านจับใจความสำคัญของ

เรื่องที่อ่านได้ปริมาณเพียงพอ แยกแยะเรื่องที่อ่านให้ได้ว่าส่วนใดเป็นใจความหรือข้อความที่สำคัญที่สุด และส่วนใดเป็นผลความหรือข้อความประกอบอันจะช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจสารที่ผู้เขียนต้องการสื่อได้ถูกต้อง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2543: 5)

จากการศึกษาสภาพปัญหาของการอ่านในปัจจุบันและจากรายงานขององค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD) พบว่านักเรียนไทยอายุ 15 ปี ร้อยละ 37 มีความสามารถในการอ่านต่ำมาก ซึ่งส่งผลให้การเรียนวิชาอื่นๆ อ่อนด้อยตามไปด้วย และจากรายงานผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ ขั้นพื้นฐาน (O-net) ของนักเรียนส่วนใหญ่ก็พบว่าทำคะแนนได้ต่ำกว่าร้อยละ 50 ในทุกรายวิชา ส่วนการประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนทุกระดับ ตั้งแต่ปี 2539 เป็นต้นมาก็พบว่าอยู่ในระดับต่ำกว่าร้อยละ 50 (พัญญา วงศ์เลขา, 2546)

จากการที่ผู้วิจัยเป็นผู้สอนวิชาภาษาไทยในระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทยของนักเรียน ในช่วงระยะปีการศึกษา 2552-2554 ผลการเรียนรู้วิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เรียงตามลำดับปีการศึกษา ดังนี้ ปีการศึกษา 2552 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.8 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.05 ปีการศึกษา 2553 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.52 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.90 ปีการศึกษา 2554 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.50 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.05 จากข้อมูลพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย โดยเฉลี่ยเท่ากับ 1.92 ต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งเกณฑ์ที่โรงเรียนกำหนดคือ เฉลี่ยไม่ต่ำ

กว่า 2.00 (งานทะเบียนวัดผลโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา, 2554: 24) และเนื่องด้วยความสำคัญของปัญหาเกี่ยวกับการอ่านที่กล่าวมาข้างต้น จึงมีนักการศึกษาหลายท่านได้ทำการศึกษาวิจัยโดยใช้แบบฝึกทักษะ เพราะแบบฝึกทักษะทำให้เข้าใจบทเรียนดีขึ้น เป็นเครื่องอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ ทำให้ครูทราบความเข้าใจของนักเรียนที่มีต่อบทเรียน ฝึกให้เด็กมีความเชื่อมั่นและสามารถประเมินผลของตนเองได้ ฝึกให้เด็กทำงานตามลำพัง โดยมีความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย รัชนิ ศรีไพรวรรณ (2517: 189) ซึ่งสอดคล้องกับ สุกัญญา โพธิสุวรรณ (2541: 20) ได้กล่าวถึงแบบฝึกว่า แบบฝึกมีไว้ให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติ เพื่อช่วยเสริมให้เกิดทักษะ และความแตกฉานในบทเรียน และได้กล่าวถึงประโยชน์ของแบบฝึกซึ่งสรุปได้ คือ นำไปใช้เสริมหนังสือแบบเรียน สามารถแบ่งเบาภาระของครูเพราะแบบฝึก เป็นสื่อการสอนที่ได้จัดทำขึ้นอย่างเป็นระบบ ทั้งยังเป็นเครื่องช่วยฝึกฝนและส่งเสริมทักษะได้ดียิ่งขึ้น

จากความสำคัญและสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงเห็นว่านักเรียนควรได้รับการฝึกฝนการอ่านจับใจความด้วยแบบฝึกทักษะ เพื่อให้นักเรียนสามารถคิดวิเคราะห์และเข้าใจเรื่องราวที่อ่านได้ถูกต้องและสามารถจับใจความจากเรื่องที่อ่านได้อย่างรวดเร็ว นอกจากนี้วิธีการฝึกการอ่านจับใจความด้วยการใช้แบบฝึกเป็นวิธีการหนึ่งที่จะนำไปใช้แก้ปัญหาการอ่านได้เป็นอย่างดี ผู้วิจัยในฐานะผู้สอนจึงสนใจที่จะใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ มาช่วยพัฒนาการอ่านของนักเรียน และกระตุ้นให้นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญของการอ่านเพื่อจะได้นำไปใช้ในการเรียนรู้วิชาต่างๆ และใช้ในชีวิตประจำวันได้เป็นอย่างดี

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อศึกษาความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
3. เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ

สมมติฐานการวิจัย

1. แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. ความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ ก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ
3. ระดับความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ อยู่ในระดับมากขึ้นไป

วิธีการดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยใช้แบบแผนการวิจัยเชิงทดลอง (Pre Experimental Research) โดยใช้แบบกลุ่มเดียวทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน (One Group Pretest-Posttest Design) (Tuckman, 1999: 160) มีลำดับขั้นตอนดังนี้

1. กลุ่มที่ศึกษา คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา จังหวัดนครปฐม ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 1 ห้องเรียน มีจำนวนนักเรียน 37 คน ที่ได้จากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

1) แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย จำนวน 4 ชุด อันประกอบไปด้วย ชุดที่ 1 เรื่อง หลักการอ่านจับใจความสำคัญ ชุดที่ 2 เรื่องการอ่านข่าว ชุดที่ 3 เรื่องการอ่านบทความ ชุดที่ 4 เรื่องการอ่านสารคดี ที่ผ่านการพิจารณาความตรงตามเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญ 3 คน หาประสิทธิภาพกับกลุ่มเดียว กลุ่มเล็ก และภาคสนาม นำข้อมูลที่ได้มาพิจารณาแก้ไขให้เป็นแผนการสอนฉบับสมบูรณ์

2) แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เป็นแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ ที่ผ่านการพิจารณาความตรงตามเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ด้วยค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.87 นำไปทดลองใช้กับนักเรียน ผลการวิเคราะห์แบบทดสอบมีค่าความยากง่ายระหว่าง 0.38-0.80 ค่าอำนาจจำแนก 0.20-0.63 และค่าความเชื่อมั่น 0.87

3) แบบสอบถามระดับความพึงพอใจที่มีต่อแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ จำนวน 10 ข้อ ที่ผ่านการพิจารณาความตรงตามเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC มีค่าเท่ากับ 0.67-1.00

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1) ชี้แจงให้ผู้เรียนทราบถึงวัตถุประสงค์และกระบวนการเรียนการสอนและการวัดประเมินผล

2) ทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความก่อนการจัดการเรียนการสอนกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความแบบปรนัยจำนวน 40 ข้อ

3) อาจารย์ผู้สอนดำเนินการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะ ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบฝึกสำเร็จรูป ที่มีคำชี้แจง ลำดับขั้นตอนที่ชัดเจน

จำนวน 4 ชุด โดยทดลองชุดละ 2 ครั้ง รวมทั้งหมด 8 ครั้งๆ ละ 50 นาที แล้วบันทึกผลการเรียนรู้ทดสอบหลังเรียนด้วยแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญชุดเดียวกับก่อนเรียน

4) สอบถามระดับความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญจำนวน 10 ข้อ

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามระดับความพึงพอใจโดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ ก่อนเรียนกับหลังเรียนที่เรียนด้วยแบบฝึกโดยใช้สถิติ t-test แบบ Dependent

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง การศึกษาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญวิชาภาษาไทย โดยใช้แบบฝึกทักษะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา สรุปผลการวิจัยดังนี้

1. ประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 พบว่า มีประสิทธิภาพ 82.19/88.38 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้ 80/80 สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

2. ความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับสมมติฐาน ข้อที่ 2 ที่ว่าความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยแบบฝึกทักษะแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

คะแนนทดสอบ	นักเรียน (คน)	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	t-test
ก่อนเรียน	37	40	26.62	5.22	7.26*
หลังเรียน	37	40	32.45	3.58	

* แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 : df = 36

3. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีระดับความพึงพอใจต่อแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ อยู่ในระดับพอใจมากที่สุด ($\bar{X} = 4.69$, S.D. = 0.73) สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยจะเห็นได้ว่า แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 4 ชุด มีประสิทธิภาพ 82.19/88.38 หมายถึง นักเรียนได้คะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ คิดเป็นร้อยละ 82.19 และได้คะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ คิดเป็นร้อยละ 88.38 แสดงว่าแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ผู้วิจัยขึ้นมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ที่กำหนดไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะที่ผู้วิจัยได้ศึกษาวิธีการและขั้นตอนการสร้างแบบฝึกทักษะได้ผ่านการตรวจ แนะนำ แก้ไขข้อบกพร่องและประเมินความถูกต้องเหมาะสมจากผู้เชี่ยวชาญ ผ่านการทดลองใช้เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ก่อนนำไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งการทำแบบฝึกทักษะช่วยให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาได้ดีขึ้น จดจำความรู้ได้นานและคงทน รวมทั้งพัฒนาความรู้ทักษะและเจตคติด้านต่างๆ ของนักเรียนให้ดียิ่งขึ้น

ผู้วิจัยได้สร้างแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ตามแนวทางการสร้างแบบฝึกทักษะที่จัดไว้อย่างเป็นระบบ โดยเริ่มศึกษาตั้งแต่ปัญหาและความต้องการ วิเคราะห์เนื้อหา และทักษะที่เป็นปัญหาออกเป็นเนื้อหาย่อยแล้วดำเนินการสร้างตามหลักการสร้างแบบฝึกทักษะที่ดีของสุวิทย์ มูลคำ และสุนันทา สุนทรประเสริฐ (2550: 60-61) กล่าวว่า แบบฝึกทักษะที่ดีควรคำนึงถึงหลักจิตวิทยา การเรียนรู้ ผู้เรียนได้ศึกษาด้วยตนเอง ครอบคลุม ความสอดคล้องกับเนื้อหา รูปแบบ น่าสนใจ และคำสั่งชัดเจน และ ฐานिया อมรพลัง (2548: 78) ได้เสนอลักษณะที่ดีของแบบฝึก คือ แบบฝึกที่เรียงลำดับจากง่ายไปหายาก มีรูปแบบ น่าสนใจ หลากหลายรูปแบบ โดยอาศัยหลักจิตวิทยาในการจัดกิจกรรม ใช้ภาษาเหมาะสมกับวัย มีการจัดกิจกรรมการฝึกที่สร้างความสนใจ และแบบฝึกนั้นควรทันสมัยอยู่เสมอ

แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นแบบฝึกทักษะที่ใช้ร่วมกับแผนการจัดการเรียนรู้ที่ได้นำเอา กิจกรรมต่างๆ มาจัดให้สอดคล้องกันในแต่ละแผน เป็นระบบเป็นขั้นตอน และเชื่อมโยงในแต่ละขั้นตอน ทำให้แบบฝึกมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับงานวิจัยของ กันต์ดนัย วรจิตตพล (2542: 34) กล่าวว่า แบบฝึกคือเครื่องมือทางการเรียนอย่างหนึ่งของนักเรียนที่มุ่งให้นักเรียนทำด้วยตนเอง เพื่อจะได้มี

ทักษะหรือความชำนาญเพิ่มขึ้นหลังจากที่ได้เรียนรู้ในภาคทฤษฎีหรือด้านเนื้อหาแล้ว และในแบบฝึกหัดประกอบด้วย คำแนะนำในการทำข้อคำถามหรือกิจกรรมและช่องว่างให้นักเรียนตอบคำถามนอกจากนั้นยังช่วยพัฒนาความสามารถด้านการอ่านฝึกค้นหาคำตอบด้วยตนเองและตรงกับงานวิจัยของ พนมวัน วรดุลย์ (2540) ได้ศึกษาการสร้างแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 พบว่า แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 87.74/82.11 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากการวิเคราะห์ความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 พบว่า หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับ สายสุณี สกกุลแก้ว (2535: 65) ได้ศึกษาการพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่าคะแนนเฉลี่ยจากการทำข้อสอบหลังทำแบบฝึกหัดมากกว่าก่อนทำแบบฝึกหัด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่าความสามารถด้านการอ่านจับใจความสูงขึ้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของ มาลี สะอาดเอี่ยม และคณะ (2544) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า ผลการเปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การอ่านคำราชาศัพท์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างก่อนการเรียนและหลังการเรียน พบว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากปัจจัยที่สำคัญ คือ

1. แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงขึ้นได้เรียนรู้ที่ละน้อยตามขั้นตอนที่ครูเตรียมการสอนมาแล้ว ทำให้นักเรียนมีกำลังใจที่จะเรียนรู้เนื้อหาใหม่ต่อไป

2. การใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ได้ยึดหลักการสอนตามความต้องการของผู้เรียน ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ตั้งแต่เริ่มฟัง อ่าน พูด และเขียน ตลอดถึงขั้นตรวจผลงานด้วยตนเอง นักเรียนเรียนรู้ด้วยความเข้าใจทำกิจกรรมด้วยตนเอง หรือทำงานร่วมกับเพื่อนเพื่อแลกเปลี่ยนการเรียนรู้แบ่งปันประสบการณ์ เนื้อหามีความเหมาะสมกับความสามารถในการรับรู้ของนักเรียน ทำให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นที่จะเรียน เพราะการเรียนการสอนที่น่าสนใจ ช่วยให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการสอนสูงขึ้น

ด้านระดับความพึงพอใจ พบว่า นักเรียนมีระดับความพึงพอใจต่อแบบฝึกทักษะ อยู่ในระดับมากที่สุดในทุกรายการประเมินและไม่มีนักเรียนคนใดมีระดับความพึงพอใจในระดับน้อยที่สุด เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า นักเรียนมีระดับความพึงพอใจด้านเนื้อหาอยู่ในระดับพอใจมากที่สุด ($\bar{X} = 4.74$, S.D. = 0.68) ด้านรูปแบบการนำเสนอ อยู่ในระดับพอใจมากที่สุด ($\bar{X} = 4.64$, S.D. = 0.78) โดยนักเรียนมีระดับความพึงพอใจมากที่สุด คำชี้แจงในการทำกิจกรรม ชัดเจน เข้าใจง่ายปฏิบัติตามได้ ($\bar{X} = 4.69$, S.D. = 0.73) กิจกรรมที่หลากหลายช่วยให้เข้าใจเนื้อหามากขึ้น ($\bar{X} = 4.76$, S.D. = 0.55) ใบความรู้ ช่วยให้เข้าใจได้ง่าย มีตัวอย่างชัดเจน ($\bar{X} = 4.73$, S.D. = 0.61) แบบฝึกช่วยให้นักเรียนมีความรู้เพิ่มเติมขึ้น ($\bar{X} = 4.70$, S.D. = 0.62) แบบฝึกเสริมทักษะทำให้เข้าใจสิ่งที่ครูสอนมากขึ้น

($\bar{X} = 4.70$, S.D. = 0.66) เนื้อหาสาระมีความน่าสนใจ ($\bar{X} = 4.68$, S.D.=10.4) ตัวอักษร ชัดเจน อ่านได้ง่าย ($\bar{X} = 4.68$, S.D.=0.71) แบบฝึก มีกิจกรรมหลากหลาย ไม่น่าเบื่อ ($\bar{X} = 4.68$, S.D. = 0.63) แบบฝึกสวยงาม มีภาพประกอบชัดเจน น่าสนใจ ($\bar{X} = 4.62$, S.D. = 0.72) และนักเรียน ต้องการให้แบบฝึกลักษณะนี้เพิ่มเติมอีก ($\bar{X} = 4.51$, S.D. = 0.21) ดังนั้นในภาพรวมของระดับความพึงพอใจที่มีต่อแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.69$, S.D. = 0.73) โดยการประเมินครั้งนี้ไม่มีนักเรียนคนใดบันทึกข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิลวรรณ อักติ (2548) ได้ศึกษาการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องการผันวรรณยุกต์ โดยใช้แบบฝึกทักษะชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนชุมชนกุแลน้างคเชนทร์พิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาคใต้ เขต 3 เครื่องมือที่ใช้คือแบบทดสอบ แผนการจัดการเรียนรู้ แบบฝึกทักษะ และแบบสอบถามระดับความพึงพอใจ พบว่า แบบฝึกทักษะมีประสิทธิภาพ 87.85/80.91 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ และนักเรียนมีระดับความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกทักษะอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 การเลือกเนื้อหาที่นำมาจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นสิ่งสำคัญควรคำนึงถึงความเหมาะสมของเพศ วัย และระดับความสามารถในการเรียนของนักเรียนด้วย หากเนื้อหาใดที่นักเรียนสนใจ นักเรียนจะเกิดความกระตือรือร้นการเรียนรู้เพิ่มมากขึ้น

1.2 ครูผู้สอนภาษาไทยควรนำแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปใช้ประกอบการสอน เนื่องจากแบบฝึกทักษะนี้ มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้

1.3 ในระหว่างการจัดการจัดกิจกรรม ครูควรสังเกตพฤติกรรมนักเรียนที่มีความสามารถในการเรียนต่ำ เพราะอาจจะไม่เข้าใจหรือต้องการความช่วยเหลือ ครูควรใช้เทคนิคเสริมแรงกระตุ้นให้นักเรียนสนใจ หรืออธิบายให้เข้าใจชัดเจนอีกครั้ง

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ ในทุกระดับชั้น เพื่อให้ นักเรียนเกิดความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ อันจะส่งผลทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น

2.2 ควรมีการวิจัยเพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะอื่นๆ ที่ผู้เรียนให้ความสนใจ เช่น การเขียน เป็นต้น

2.3 ควรมีการสร้างแบบฝึกทักษะต่างๆ ในรายวิชาอื่นเพื่อให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นในการเรียน

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2543). **กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา
- กันต์ดนัย วรจิตติพล. (2542). **การพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตสถาบันราชภัฏนครปฐม**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- กานต์มณี ศักดิ์เจริญ. (2546). **กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.
- จินตนา ใบกาซูยี. (2543). **การจัดทำหนังสือสำหรับเด็ก**. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- นิลวรรณ อัครดี. (2548). **การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง การผันวรรณยุกต์ โดยใช้แบบฝึกทักษะ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2**. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา มหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ฐานิยา อมรพลัง. (2548). **การพัฒนาแผนการเรียนรู้หลักภาษาไทยเรื่องไวยากรณ์ ด้วยแบบฝึกทักษะ เกม และเพลงสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4**. การศึกษาค้นคว้าอิสระ ปริญญาการศึกษา มหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พนมวัน วรตุลย์. (2540). **การสร้างแบบฝึกหัดการเขียนสะกดคำ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2**. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- มาลี สะอาดเยี่ยม. (2544). **ผลการเปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการอ่านคำราชาศัพท์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5**. สุรินทร์: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุรินทร์ เขต 3.
- โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา. (2554). **งานทะเบียนและวัดผล**. นครปฐม: โรงพิมพ์ ส.เจริญการพิมพ์.
- สายสุนีย์ สกุลแก้ว. (2535). **การพัฒนาชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาไทยเพื่อจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุกัญญา โพธิสุวรรณ. (2541). **การพัฒนาแบบฝึกทักษะการวิเคราะห์โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาคณิตศาสตร์ศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สุจิตรา จรจิตร. (2547). **มนุษย์กับวรรณกรรม**. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์
- สุวิทย์ มูลคำ และสุนันทา สุนทรประเสริฐ. (2550). **การพัฒนาผลงานทางวิชาการสู่การเลื่อนวิทยฐานะ**. กรุงเทพมหานคร: อี เค บุคส์.
- แสงระวี ฌรณะชวนะ. (2542). **การสร้างชุดการสอนการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

พาสีนา วงศ์เลขา. (2546). การประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติ. **National Test** เมื่อวันที่ 20
กรกฎาคม 2551 จาก: <http://www.kunkru.sru.ac>

Tuckman, B.W. (1999). **Conducting Educational Research**. 5th ed. Sthed U.S..A.: Hercourt
Brace & Company.